

CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE

SUPREME COURT
OF JUSTICE

Nr. 259
din 12 septembrie 2025

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu nr. 28

Pe rolul Curții Supreme de Justiție se află cauza de contencios administrativ nr. 3d-39/25, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Tețcu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-149/2025 din 17 aprilie 2025 cu privire la hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 409/26 din 9 iulie 2024, de acceptare a Raportului cu privire la evaluarea externă a domnului Ion Tețcu, candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Ion Tețcu a depus, în temeiul art. 12¹ din Codul de procedură civilă, cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea efectuării controlului constituționalității:

- În mod special, textul: „se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și” din conținutul art. 18 alin. (6) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție;
- Per general, art. 226 din Codul administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2019 în măsura în care acesta omite să reglementeze expres obligația ca hotărârile în fond ale Curții Supreme de Justiție (când acționează ca instanță univă și definitivă) să fie pronunțate doar motivate, într-un termen rezonabil (cel mult 45 de zile).

Astfel, Curtea Supremă de Justiție Vă remite conform competenței sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de Ion Tețcu.

Anexă:

1. Sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.
2. Încheierea din 12 septembrie 2025 a Curții Supreme de Justiție.

Președinta interimară
a Curții Supreme de Justiție

Stela Procopciuc

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică**

1. Nume: '

2. Prenume:

3. Adresă:

4. Telefon:

5. E-mail:

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

Pe rolul Curții Supreme de Justiție (în continuare, *CSJ*) se află se spre examinare în fond cererea de chemare în judecată depusă de Ion Tețcu la 19 mai 2025 împotriva Consiliului Superior al Procurorilor (în continuare, *CSP*), vizând anularea în tot a hotărârii CSP nr. 1-149/2025 din 17 aprilie 2025 cu privire la hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare, *CSM*) nr. 409/26 din 9 iulie 2024, de acceptare a Raportului privind nepromovarea evaluării externe de către Ion Tețcu, candidat la funcția de judecător al CSJ.

Obiectul central al acțiunii în contencios administrativ cu referire *supra* îl constituie însuși hotărârea CSP sus-nominalizată, în baza căreia a fost declanșată procedura de eliberare a reclamantului din funcția de procuror cu concedierea din sistemul Procuraturii, fapt care a generat survenirea imediat a efectelor urmărilor prejudiciabile ireversibile, de natură să afecteze grav cariera, statutul profesional, drepturile patrimoniale și reputația acestuia.

Temei pentru intervenția CSP aferent rezultatelor procesului de evaluare externă a lui Ion Tețcu, candidat la funcția de judecător al CSJ, demarat în baza Legii nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al CSJ, potrivit hotărârii aceleiași CSP cu nr. 1-149/2025, în aspect rezumativ, au servit următoarele circumstanțe de fapt, după cum urmează:

1. La 10 iulie 2024, în circuitul informațional al CSP, a fost înregistrată hotărârea plenului CSM nr. 409/26 din 9 iulie 2024 vizând acceptarea Raportului cu privire la nepromovarea evaluării externe a lui Ion Tețcu (procuror), candidat la funcția de judecător al CSJ, în scopul exercitării atribuțiilor prevăzute de art. 20 alin. (3) și (4) din Legea nr. 65/2023.
2. În temeiul art. 18 din Legea nr. 65/2023, executarea hotărârii CSM a fost suspendată de drept, ca urmare a formulării, la 15 iulie 2024, a unei contestații de către Ion Tețcu împotriva hotărârii CSM nr. 409/26, suspendare ce urma a fi menținută până la pronunțarea unei decizii definitive de către CSJ.
3. La 8 aprilie 2025, CSJ a pronunțat fără o motivare decizia definitivă nr. 3-19/24, asupra contestației depuse de Ion Tețcu împotriva hotărârii CSM nr. 409/26 din 9 iulie 2024, al cărei dispozitiv nesemnat, la aceeași dată de 8 aprilie 2025, a fost publicat pe portalul național al instanțelor de judecată.
4. În continuare, CSP, *pe de o parte*, reiterând normele prevăzute la art. 20 alin. (4) din Legea nr. 65/2023, conform căroră, „candidaților la funcția de judecător al CSJ din rândul judecătorilor și procurorilor li se aplică, în mod corespunzător, efectele nepromovării prevăzute la art. 17 alin. (4), ceea ce are ca efect eliberarea din funcție a subiectului evaluat”, iar *pe de altă parte*, prevalându-se de rigorile art. 18 alin. (6) din Legea nr. 65/2023, potrivit căruia, „decizia completului de judecată este irevocabilă de la momentul emiterii, considerând-se emisă odată cu publicarea acesteia pe pagina web oficială a CSJ”, a introdus acest subiect pe ordinea de zi a ședinței ordinare din 17 aprilie 2025 a CSP.
5. Drept rezultat, în lipsa deciziei motivate și redactate integral a CSJ din 8 aprilie 2025, a copiei semnate ori autentificate a dispozitivului acestei decizii în care să se conțină expres mențiunea că acest dispozitiv ar fi executoriu imediat așa cum impun dispozițiile alin. (7) al art. 241 din Codul de procedură civilă, CSP acționând strict și ferm în interesul livrării de rezultate derivate din procesul politic de evaluare externă, în detrimentul rolului și misiunii constituționale pe care îl are în temeiul art. 125¹ din

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

Constituție, din proprie inițiativă și fără temei legal, a pus în executare respectivul dispozitiv al CSJ plasat pe portalul național al instanțelor judecătorești (nesemnnt și neautentificat ce nu are caracter executoriu și nu corespunde condițiilor de valabilitate a unei hotărâri judecătorești, mai exact nu respectă cerința semnării hotărârii care este menită să garanteze autenticitatea acesteia, precum și să ofere posibilitatea de a verifica legalitatea compunerii completului de judecată și nu doar), fără a se expune pe fond, cu abateri grave de la regimul juridic al competenței CSP, precum și de la procedura emiterii actului administrativ individual defavorabil, și nu doar, cu unanimitate de voturi, a emis respectiva hotărâre nr. 1-149/2025.

În continuare, prin ordinul Procurorului General (în continuare, *PG*) din 30 aprilie 2025 cu nr. 1079-p a fost sistat ordinul *PG* nr. 717-p din 20 martie 2025 cu privire la delegarea și exercitarea interimatului funcției de adjunct al procurorului-șef al Procuraturii Strășeni, șef al Oficiului Călărași, iar prin alt ordin cu nr. 1080-p din aceeași dată, Ion Tețcu a fost eliberat din funcția de procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale cu concedierea din sistemul Procuraturii, de la 5 mai 2025, pe motivul nepromovării evaluării externe.

La scurt timp, începând cu 20 mai 2025 - prezent, reclamantul a devenit șomer, iar datorită impactului devastator și iremediabil asupra reputației, ultimul este în imposibilitate absolută de a se mai angaja în țară, atât în sfera publică, cât și privată, pe specialitate cu profil juridic. Or, din experiența proprie, pentru a te angaja în sfera publică în alt domeniu al sectorului public, care nu implică exercitarea puterii publice, sau în sfera privată pe profil juridic, pentru a fi eligibil, trebuie să deții reputație ireproșabilă, în speță afectată prin nepromovarea evaluării externe, și să nu ai interdicție de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate. Prin urmare, statuările reținute de Curtea Constituțională în §221 și §222 din Hotărârea nr. 2 din 16 ianuarie 2025, precum că, „reclamantului nu i s-a interzis să ocupe un post în alt domeniu al sectorului public, care nu implică exercitarea puterii publice”, iar „prevederea contestată nu împiedică subiecții care nu au promovat evaluarea să-și continue activitatea în domeniul juridic în funcții din sectorul privat sau în funcții din sectorul public, în afara celor menționate”, sunt desprinse de realitate, întrucât nu țin cont de cadrul normativ în vigoare aferent procesului de angajare în câmpul muncii.

Despre existența celor două ordine cu referire *supra*, reclamantul a aflat în dimineața zilei de 5 mai 2025, când a revenit prima zi la serviciu după concediu ordinar oferit prin ordinul nr. 1040-p din 25 aprilie 2025, pe o durată de 5 zile calendaristice plătite, de la 29 aprilie 2025 până la 4 mai 2025 inclusiv, timp în care Ion Tețcu s-a aflat peste hotarele țării.

După pronunțarea dispozitivului deciziei definitive nr. 3-19/24 care a avut loc la 8 aprilie 2025, reclamantul a formulat CSJ 3 (trei) cereri oficiale privind motivarea soluției (la 9 aprilie, 5 iunie și 28 iulie 2025 din care ultima a rămas fără de examinare), însă redactarea și comunicarea deciziei integrale până în prezent nu s-a realizat, în pofida faptului că a expirat cu mult termenul de 45 de zile maxim prevăzut pentru redactare, la solicitare, conform art. 226 alin. (2) din Codul administrativ.

Urmare, la 8 august 2025, exact 4 luni de la pronunțare, Ion Tețcu aflat, *pe de o parte*, în suferințe enorme și în stare de incertitudine cu referire la data, luna și anul când ar urma să fie redactată și comunicată decizia motivată, iar *pe de altă parte*, sesizând practica vicioasă (abuzivă de drept) de comunicare a rezultatului deliberărilor de către CSJ prin publicare pe portalul instanțelor naționale de judecată a deciziilor sub formă de dispozitive (nesemnate) și nu a deciziilor motivate redactate integral atunci când aceasta judecă acțiuni în contencios administrativ ca instanță unică de fond și ultimă instanță de nivel național, pentru a curma toate abuzurile și ilegalitățile comise deliberat la diferite etape în procesul de evaluare externă demarată în baza Legii nr. 65/2023, s-a formulat și expediat o cerere introductivă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare, *CtEDO*).

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare are ca obiect de verificare constituționalității, în sensul corespunderii cu art. 1 alin. (3), art. 4 alin. (1), (2), art. 7, art. 8, art. 15, art. 20 alin. (1), (2), art. 23 alin. (2), art. 26 alin. (1), (2), art. 28, art. 34 alin. (2) și (3), art. 39 alin. (2), art. 43 alin. (1) și art. 54 alin. (1), (2) și (4) din Constituție, următoarele prevederi legale:

1. *În mod special*, textul: „**se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și**” din conținutul alin. (6) al art. 18 din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție;
2. *Per general*, art. 226 din Codul administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, în măsura în care acesta omite să reglementeze **expres obligația ca hotărârile în fond ale Curții Supreme de Justiție (când acționează ca instanță unică și definitivă) să fie pronunțate doar motivate, într-un termen rezonabil (cel mult 45 de zile).**

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

În sprijinul sesizării înaintate și în susținerea argumentelor invocate *supra* rețin *infra* următoarele dispoziții legale:

D.1. Prevederile relevante ale CEDO:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, (...) hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Înalte Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenției;

Articolul 6

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și a obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

Articolul 13

„Orice persoane, ale căror drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

Articolul 14

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

D.2. Reglementări consacrate din Declarația Universală a Drepturilor Omului:

Articolul 8

„Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin constituție sau lege.”

D.3. Dispoziții constituante:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

[...]”

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

**Articolul 15
Universalitatea**

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea”.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„[...]”

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Articolul 39

Dreptul la administrare

„[...]”

(2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.”

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.”

[...]”

Articolul 54

Restriângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...]”

(4) Restriângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

D.4. Jurisprudență relevantă a Curții Constituționale:

Hotărârea Curții Constituționale nr. 55 din 14 octombrie 1999, privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituția Republicii Moldova:

„[...]”

1. Prin art. 4 din Constituție se garantează nu numai drepturile și libertățile fundamentale ale omului, consacrate de Constituție, dar și principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional. Prin principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional se înțeleg principiile și normele dreptului internațional cu caracter general și universal.

2. Prin sintagma "celelalte tratate la care Republica Moldova este parte", cuprinsă în art. 4 alin. (1) din Constituție, se înțeleg tratatele internaționale ratificate de către Republica Moldova, inclusiv tratatele internaționale la care Republica Moldova a aderat, care sînt executorii pentru Republica Moldova.

3. Principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, tratatele internaționale ratificate și cele la care Republica Moldova a aderat sînt parte componentă a cadrului legal al Republicii Moldova și devin norme ale dreptului ei intern.

4. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului și legile interne ale Republicii Moldova, potrivit dispozițiilor art. 4 alin. (2) din Constituție, organele de drept sînt obligate să aplice reglementările internaționale.

[...]”

Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015):

„[...]”

71. Astfel, excepția de neconstituționalitate reprezintă o acțiune procesuală de apărare, prin care Curtea Constituțională este sesizată asupra neconcordanței cu prevederile Constituției a unor dispoziții legale aplicabile în cauza dedusă instanței de judecată.

[...]

80. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă, de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitate sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

[...]

Din aceste motive, în temeiul articolelor 140 din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 61, 62 lit.b) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. În sensul articolului 135 aliniatului (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție, a HOTĂRĂȘTE:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

2. Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

[...]"

Hotărârea Curții Constituționale nr. 30 din 22 noiembrie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 521 alin. (2) din Codul de procedură penală (sesizarea nr. 132g/2018):

„[...]”

24. Curtea a menționat că protecția persoanei (fizice sau juridice) constituie una dintre atribuțiile de bază ale statului, iar posibilitatea persoanei de a utiliza, în instanța de judecată, toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa constituie un remediu efectiv pentru asigurarea unui proces echitabil, principiu care se desprinde din cuprinsul articolului 20 alin.(1) din Constituție ...

[...]"

D.5. Dispoziții aplicabile ale Codului administrativ al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018:

Articolul 1

Legislația administrativă

„(1) Legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

(2) Legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

[...]"

Articolul 2

Reglementarea raporturilor administrative

„(1) Prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

(2) Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod”.

Articolul 3

Scopul legislației administrative

„Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de desfășurare a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept”.

Articolul 4

Legislația administrativă și tratatele internaționale

„Dacă printr-un tratat internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte dispoziții decît cele prevăzute de legislația administrativă, se aplică dispozițiile tratatului internațional”.

Articolul 21

Legalitatea

„(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

(2) Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

(3) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege”.

Articolul 25

Imparțialitatea

„Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă”.

Articolul 27

Aplicarea termenului rezonabil

„În cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil”.

Articolul 36

Supremația dreptului

„(1) Instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sînt considerate valori supreme și sînt garantate de stat.

(2) Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului”.

Articolul 40 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

[...]"

Articolul 195

Aplicarea suplimentară a prevederilor

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171”.

Articolul 226

Motivarea hotărîrilor în fond

„(1) La pronunțarea hotărîrii în fond, instanța de judecată, la cerere, o poate explica succint verbal.

(2) Hotărîrile în fond se motivează în scris în termen de 45 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel sau de recurs depuse în termen sau în termen de 45 zile lucrătoare de la depunerea unei cereri de motivare a hotărîrii. Cererea de motivare a hotărîrii se depune în termenul de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii.

[...]"

Articolul 229

Caracterul obligatoriu al hotărîrii judecătorești

„(1) Hotărîrile judecătorești definitive sînt obligatorii pentru participanții la proces și succesorii de drept ai acestora

[...]"

Articolul 249**Dispoziții generale**

„(1) Hotărârile judecătorești și alte titluri executorii se execută conform prevederilor prezentului capitol.

(2) Pentru executarea hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare sînt competente instanțele de apel.

[...]”

Articolul 250**Titlul executoriu**

„Titluri executorii sînt:

a) hotărârile judecătorești executorii;

[...]”

Articolul 251**Caracterul executoriu al hotărârilor judecătorești**

„[...]”

(4) Deciziile Curții Supreme de Justiție sînt executorii din momentul emiterii lor”.

Articolul 252**Executarea în privința persoanelor fizice și juridice de drept privat**

„Executarea în privința persoanelor fizice și juridice de drept privat se face conform prevederilor titlului VII din cartea a doua, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva”.

D.6. Norme incidente din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003:

Articolul 1**Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă**

„Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi”.

Articolul 2**Legislația procedurală civilă**

„(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.*

[...]

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte norme decît cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități”.

Articolul 12**Soluționarea cauzelor civile în temeiul legislației Republicii Moldova**

„(1) Instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.

[...]

(3) În cazul inexistenței normei de drept care să reglementeze raportul litigios, instanța judecătorească aplică norma de drept care reglementează raporturi similare (analogia legii), iar în lipsa unei astfel de norme, se conduce de principiile de drept și de sensul legislației în vigoare (analogia dreptului). Nu se admite aplicarea prin analogie a normei de drept care derogă de la dispozițiile generale, restrînge drepturi sau stabilește sancțiuni suplimentare.

(4) Dacă în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sînt stabilite alte reglementări decît cele prevăzute de legislația internă, instanța, la judecarea cauzei, aplică reglementările tratatului internațional”.

Articolul 238**Procedura deliberării**

„[...]”

(3) Hotărîrea se adoptă potrivit regulilor stabilite la art.48.

(4) Rezultatul deliberării se consemnează în hotărîrea integrală sau în dispozitivul ei, semnat de toți judecătorii care au participat la deliberare, inclusiv de judecătorul care are opinie separată. Modificările operate în cuprinsul hotărîrii se consemnează mai sus de semnăturile judecătorilor.

„[...]”

Articolul 241

Cuprinsul hotărîrii

„(1) Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în numele legii.

(2) Hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art. 236 alin. (5), hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărîrii se evidențiază separat în textul acesteia.

(3) În partea introductivă se indică locul și data adoptării, denumirea instanței care o pronunță, numele membrilor completului de judecată, al grefierului, al părților și al celorlalți participanți la proces, al reprezentanților, obiectul litigiului și pretenția înaintată judecății, mențiunea despre caracterul public sau închis al ședinței.

(4) În partea descriptivă se indică succint pretențiile reclamantului, obiecțiile pîrîtului și explicațiile celorlalți participanți la proces.

(5) În motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

(6) Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărîrii.

(7) În cazul în care instanța judecătorească dispune executarea imediată a hotărîrii, în dispozitiv se face o mențiune în acest sens. Dacă a respins pretențiile reclamantului, instanța dispune prin hotărîre anularea măsurilor de asigurare a acțiunii”.

D.7. Prevederi incidente din Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție nr. 65 din 30 martie 2023:

Articolul 1

Obiectul legii

„Prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare externă a integrității etice și financiare (în continuare – *evaluare*) a judecătorilor Curții Supreme de Justiție și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție”.

Articolul 3

Subiecții evaluării

„(1) Subiecții evaluării sunt:

[...]

b) candidații la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție”.

Articolul 18

Contestarea hotărîrii Consiliului Superior al Magistraturii

„(1) Prin derogare de la prevederile Codului administrativ, hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii prevăzută la art.17 alin. (4) poate fi contestată de către judecătorul vizat sau de către Comisia de evaluare la Curtea Supremă de Justiție în termen de 5 zile de la comunicarea hotărîrii motivate a Consiliului Superior al Magistraturii. Depunerea contestației suspendă executarea hotărîrii Consiliului Superior al Magistraturii. În perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție.

[...]

(6) Decizia completului de judecată este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii”.

Astfel, în lumina normelor și jurisprudenței sus-nominalizate, prezenta sesizare întrunește condițiile de admisibilitate și, respectiv, urmează a fi examinată în fond, chiar și dacă alin. (6) al art. 18 din Legea nr. 65/2023, prin Decizia de inadmisibilitate nr. 34 din 13 martie 2025, a constituit anterior obiect de sesizare la Curtea Constituțională, întrucât actualele critici de neconstituționalitate din prezenta sesizare sunt diferite decât cele ce au fost analizate în respectiva Decizie, prin urmare, în opinia subsemnatului, textul: „se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a CSJ și” din conținutul alin. (6) al art. 18 din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al CSJ, este neconstituțional întrucât este contrar standardelor CEDO privind momentul pronunțării și definitivării unei hotărîri judecătorești. Or, CtEDO acceptă ca o decizie să se considere „emisă” din momentul

publicării pe pagina web a CSJ numai dacă publicarea înseamnă acces efectiv și complet la hotărârea motivată, iar legea națională consacră această modalitate ca oficială.

De asemenea, neconstituțional este per general și **art. 226 din Codul administrativ**, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, sub aspectul omisiunii legiuitorului de a conține în respectiva Lege reglementarea expresă potrivit căreia, hotărârile în fond emise de CSJ se pronunță doar motivat și în termen de cel mult 45 de zile. Or, întru respectarea condiției motivării, CtEDO a subliniat că o simplă mențiune pe site privind „dispozitivul” nu este suficientă. Publicarea trebuie să includă hotărârea completă, motivată, pentru ca partea să o poată folosi efectiv în exercitarea căilor de atac sau pentru a introduce în termen o plângere la Curtea de la Strasbourg.

Deci, de calitatea legilor depinde eficiența activității de realizare a dreptului și stabilitatea întregului sistem de drept al statului. Altfel spus, calitatea legii reprezintă acea condiție fundamentală a existenței și perpetuării statului de drept și a realizării rolului acestuia în viața individului.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Într-un stat de drept, apărarea drepturilor și libertăților persoanei trebuie să fie domeniul prioritar de activitate, iar modalitatea cea mai frecvent utilizată în apărarea drepturilor și libertăților este justiția, înfăptuită de autoritatea judecătorească.

Republica Moldova a proclamat protejarea și promovarea drepturilor omului drept principii democratice fundamentale, respectiv, drepturile și libertățile omului trebuie să se interpreteze și să se aplice în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte (art. 4 alin. (1) din Constituție).

Articolul 20 din Constituție, care reglementează dreptul de acces liber la justiție, își găsește corespondența în dispozițiile art. 6 §1 CEDO, care garantează dreptul la un proces echitabil (Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 23 ianuarie 2020, §28; Decizia Curții Constituționale nr. 28 din 12 martie 2020, §23; Decizia Curții Constituționale nr. 14 din 2 februarie 2021, §22 și Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 6 aprilie 2021, §56).

La 19 iulie 2018, Parlamentul Republicii Moldova, prin Legea nr. 116, a adoptat Codul administrativ, (publicat la 17 august 2018 în Monitorul Oficial Nr. 309-320 art. 466), având ca obiect de reglementare, *pe de o parte*, procedura de înfăptuire a activității administrative, iar *pe de altă parte*, controlul judecătoresc asupra acesteia și executarea actelor judecătorești.

Din lecturarea Codului administrativ se observă că acesta nu prevede obligația expresă ca hotărârile în fond pronunțate de CSJ să fie redactate integral motivate la pronunțare sau, cel târziu, într-un termen scurt și previzibil (maxim 45 de zile), iar această omisiune o confirmă și practica vicioasă a CSJ aplicată și în raport cu subsemnatul, pe marginea acțiunii în contencios administrativ (*reclamant - Tețcu Ion vs. pârât - CSM, terț - Comisia de evaluare externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al CSJ, dosarul nr. 3-19/24*).

Or, potrivit jurisprudenței CtEDO (*Hirvisaari c. Finlandei*, 2001 și *Ruiz Torija c. Spaniei*, 1994), nivelul motivării trebuie să fie cu atât mai ridicat cu cât hotărârea este definitivă și nu mai poate fi supusă controlului.

De altfel, o simplă mențiune a dispozitivului pe site nu satisface exigențele art. 6 CEDO și art. 20 din Constituție. Motivarea completă este indispensabilă pentru controlul public și pentru protejarea justițiabilului împotriva arbitrariului.

Prin urmare, în opinia subsemnatului, omisiunea legislativă contravine și principiului securității juridice, parte a statului de drept, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție, întrucât lasă incert momentul de la care hotărârile CSJ devin opozabile și executabile.

De altfel, în accepțiunea Curții Constituționale, certitudinea juridică este unul dintre elementele centrale ale statului de drept, Hotărârea Curții Constituționale nr. 19/2021, §25. Deci, securitatea raporturilor juridice se încadrează în sistemul valorilor constituționale, consfințite la art. 1 alin. (3) din Constituție, cu titlu de fundamentul constituțional al statului Republica Moldova.

Mai mult, securitatea raporturilor juridice, în sensul consacrat și dezvoltat în jurisprudența CEDO, reprezintă o manifestare a dreptului la securitate al individului, având

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

menirea de a-l proteja de efectele negative ale dreptului. Incertitudinea, instabilitatea, ambiguitatea și imprevizibilitatea nu ar trebui să-și găsească locul într-un sistem guvernat de principiul preeminenței dreptului, art. 1 alin. (3) din Constituție.

Potrivit practicilor constituționale în materie, „principiul securității juridice” constituie o dimensiune fundamentală a statului de drept și exprimă, în esență, faptul că cetățenii trebuie protejați împotriva unui pericol care vine chiar din partea dreptului, contra unei insecurități pe care a creat-o dreptul sau pe care riscă să o creeze.

În acest sens, chiar și Comisia de la Veneția în avizele sale consultative cu referire la necesitatea asigurării unor reglementări sigure, clare și previzibile a criteriilor de evaluare, a atenționat Guvernul despre necesitatea asigurării „consecvenței certitudinii” procedurii de evaluare, în special în partea criteriilor de evaluare și standardului de probă.

La 30 martie 2023, Parlamentul Republicii Moldova, în vederea asigurării integrității judecătorilor CSJ și a sporirii încrederii societății în activitatea acestora și în sistemul justiției, a adoptat Legea nr. 65 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al CSJ (publicat la 6 aprilie 2023 în Monitorul Oficial Nr. 117-118 art. 192).

În continuare, cel mai probabil, datorită eșecului total în implementarea evaluării externe extraordinare a judecătorilor și procurorilor, prin exercițiul Pre-vetting și/sau Vetting, una din pachetul de Legi naționale cele mai mult criticate și contestate la propriu, atât în public, cât și în justiție, este și Legea nr. 65/2023, a cărui text din alin. (6) al art. 18 contestat, în speță, stabilește că o hotărâre a CSJ „se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială”, însă, potrivit jurisprudenței CtEDO (a se vedea cauzele *Sabri Güneş c. Turciei* [MC], 2012; *Worm c. Austriei*, 1997; *Miragall Escolano c. Spaniei*, 2000 și *Savaş Çetin c. Turciei*, 2018), momentul de la care o hotărâre se consideră pronunțată și definitivă este acela în care partea are acces efectiv și complet la hotărârea motivată, nu doar la dispozitiv.

O dispoziție legală care stabilește că hotărârea devine „emisă” prin simpla plasare pe site - indiferent dacă este integral motivată sau nu - creează incertitudine juridică și riscul încălcării art. 6 CEDO prin violarea art. 20 din Constituție.

De aceea, lipsa motivării simultane face imposibilă exercitarea dreptului la apărare și afectează accesul la CEDO, unde termenul de 4 luni se calculează de la momentul disponibilității hotărârii motivate.

În concluzie, textul și norma criticată sub aspect de neconstituționalitate:

1. Încalcă dreptul privind accesul la justiție și dreptul de a cunoaște hotărârile – (art. 20 și art. 23 din Constituție) și, respectiv, contravin art. 6 CEDO prin faptul că admit existența unor hotărâri neintegral motivate ca fiind „emise”. Chiar și dacă alin. (2) din art. 226 din Codul administrativ, prevede posibilitatea de motivare a deciziei, la cerere, în termen de cel mult 45 de zile, nerespectarea acestor rigori, care, de alt fel, se atestă incontestabil, în speță, *pe de o parte*, nu pot fi contestate la nivel național, iar *pe de altă parte*, ridică probleme serioase de punere în executare și constituie un serios impediment în a introduce în mod efectiv o cerere introductivă la CtEDO, iar în argumentarea ingerinței în drepturile constituționale și a legăturii de cauzalitate, servesc următoarele raționamente, după cum urmează:

- *Dreptul garantat*: accesul liber la justiție, judecarea cauzei într-un termen rezonabil și printr-o hotărâre motivată. Legea trebuie să fie clară, previzibilă și accesibilă.
- *Ingerința*: textul din art. 18 alin. (6) Legea nr. 65/2023 permite ca hotărârea CSJ să fie „considerată emisă” de la simpla plasare pe site, chiar și fără motivare integrală. În plus, art. 226 din Codul administrativ nu obligă ca hotărârile CSJ pronunțate în fond să fie motivate integral *ex officio* și într-un termen clar. Prin reglementarea actuală, nu e clar când începe să curgă termenul pentru exercitarea căilor de atac sau

pentru sesizarea CEDO - de la publicarea dispozitivului sau de la motivarea integrală ?

- *Cauzalitatea*: partea se află în imposibilitatea de a cunoaște motivele deciziei definitive, deci nu poate formula argumente, nu poate cere revizuire sau introduce în termen plângerea la CEDO. Lipsa motivării echivalează cu lipsa accesului efectiv la o instanță. Această lipsă de claritate generează insecuritate juridică și riscul pierderii dreptului de plângere. Cetățeanul nu își poate adapta conduita juridică, pentru că norma e vagă și contradictorie cu standardele CEDO.

2. Sfidează principiul statului de drept și al securității juridice (art. 1 alin. (3) Constituție), iar argumentele ingerinței în drepturile constituționale și a legăturii de cauzalitate, sunt următoarele:

- *Dreptul garantat*: statul de drept presupune certitudine, previzibilitate și absența arbitrariului în justiție.
- *Ingerința*: publicarea doar a dispozitivului, fără motivare, transformă hotărârea definitivă într-un act arbitrar. Omisiunea Codului administrativ întărește această vulnerabilitate.
- *Cauzalitatea*: lipsa unei motivări integrale și imediate face imposibil controlul judecătoresc, eliminând garanțiile împotriva arbitrariului, ceea ce contravine fundamentului statului de drept.

3. Afectează dreptul la apărare (art. 26 din Constituție), iar argumentele ingerinței în drepturile constituționale și a legăturii de cauzalitate, sunt următoarele, după cum urmează:

- *Dreptul garantat*: fiecare persoană are dreptul de a-și pregăti apărarea în mod efectiv.
- *Ingerința*: fără a avea acces la hotărârea motivată, partea nu își poate formula apărări în alte proceduri (disciplinare, constituționale, internaționale).
- *Cauzalitatea*: dreptul devine iluzoriu, pentru că „apărarea” presupune cunoașterea motivelor pe care instanța și-a întemeiat decizia.

În continuare, având în vedere faptul că un simplu dispozitiv (fără motivare) a CSJ a declanșat în speță continuarea procedurii administrative de către CSP și eliberarea subsemnatului din funcție cu concediere, pe lângă art. 1 alin. (3), art. 20, art. 23 și art. 26 din Constituție, suplimentar a generat afectarea și a următoarelor drepturi fundamentale:

4. Dreptul la muncă și la protecția muncii (art. 43 din Constituție), iar argumentele sunt următoarele:

- *Dreptul garantat*: fiecare persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a profesiei și la protecția împotriva șomajului abuziv.
- *Ingerința*: dacă o decizie ne-motivată produce efectul imediat al încetării raportului de muncă, funcționarul public este lipsit de o garanție esențială împotriva arbitrariului angajatorului/statului.
- *Cauzalitatea*: atunci când concedierea, așa cum a fost realizată în speță, se produce fără ca persoana vizată să cunoască motivele *de iure* și *de facto* ale acesteia, echivalează cu o lipsă de protecție reală a dreptului la muncă.

5. Dreptul la viață privată și profesională (art. 28 din Constituție plus art. 8 CEDO), reieșind din următoarele raționamente:

- *Dreptul garantat*: viața privată include și componenta profesională, conform jurisprudenței CtEDO (*Bigaeva c. Greciei*, *Oleksandr Volkov c. Ucrainei*).
- *Ingerința*: concedierea dintr-o funcție publică afectează reputația, cariera, stabilitatea economică și viața privată a funcționarului.
- *Cauzalitatea*: lipsa motivării deciziei încalcă proporționalitatea ingerinței în art. 8 CEDO și art. 28 Constituție.

6. Dreptul de acces la o funcție publică (art. 39 din Constituție), iar considerentele sunt:

- *Dreptul garantat*: cetățenii au dreptul de acces, în condiții egale, la funcțiile publice.
- *Ingerința*: concedierea arbitrară (fără motivare) echivalează cu o restricționare nejustificată a dreptului de acces și de menținere într-o funcție publică.
- *Cauzalitatea*: lipsa motivării poate ascunde motive politice, discriminatorii sau arbitrare ce sunt incompatibil cu statul de drept.

Astfel, după cum s-a enunțat *supra*, prin cumulul și conglomeratul acestor ingerințe, textul și norma contestată contravine în mod evident mai multor drepturi constituționale fundamentale și creează riscul unor abuzuri incompatibile cu valorile statului de drept, prin urmare, până la modificarea Legilor organice sus-nominalizate de către Parlament, Înalta Curte, în calitate de organ ce realizează jurisdicția constituțională în Republica Moldova, urmează a institui o soluție provizorie. Totodată, în acest sens, a se emite și o Adresă Parlamentului.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

- Lucrările dosarului nr. 3d-39/25 aflat în procedura CSJ.

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria onoare că informațiile ce se conțin în prezenta sesizare sunt exacte și veridice.

8 septembrie 2025

Autorul sesizării

Digitally signed by Tețcu Ion
Date: 2025.09.08 15:05:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Ion TEȚCU

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

**privind sesizarea Curții Constituționale privind excepția de
neconstituționalitate a art. 18 alin. (6) din Legea nr. 65 din 30 martie
2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la
funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și
art. 226 din Codul administrativ**

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Ion Tețcu împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a
solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-149/2025 din
17 aprilie 2025 cu privire la hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.
409/26 din 9 iulie 2024, de acceptare a Raportului cu privire la evaluarea externă a
domnului Ion Tețcu, candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție,

*(Dosarul nr. 3d-39/25
NR. PIGD 2-25070549-01-3d-20052025)*

Întrunirea condițiilor stabilite la art. 12¹ din Codul de procedură civilă pentru
admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

12 septembrie 2025
Textul corespunde originalului

Examinând cererea depusă de Ion Tețcu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 18 alin. (6) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție și art. 226 din Codul administrativ

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Oxana Parfeni, *Președinte*,

Leonid Chirtoacă,

Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 19 mai 2025, Ion Tețcu a depus la Curtea Supremă de Justiție cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-149/2025 din 17 aprilie 2025 cu privire la hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 409/26 din 9 iulie 2024, de acceptare a Raportului cu privire la evaluarea externă a domnului Ion Tețcu, candidat la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție

2. La 8 septembrie 2025, Ion Tețcu a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea efectuării controlului constituționalității:

- În mod special, textul: „se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și” din conținutul art. 18 alin. (6) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție;
- Per general, art. 226 din Codul administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2019 în măsura în care acesta omite să reglementeze expres obligația ca hotărârile în fond ale Curții Supreme de Justiție (când acționează ca instanță univă și definitivă) să fie pronunțate doar motivate, într-un termen rezonabil (cel mult 45 de zile).

3. În cadrul ședinței de judecată din 12 septembrie 2024, ora 13:00, Ion Tețcu a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în sensul formulat. Reprezentantul Consiliului Superior al Procurorilor în ședința de judecată a susținut respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe motiv că prevederile a căror control de constituționalitate se cere nu urmează a fi aplicate la soluționarea litigiului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

4. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

5. Art. 12¹ din Codul administrativ :

„În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.”

6. Art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova:

„Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

7. Distinct, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține, că la 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 „Pentru interpretarea articolului 135, alin. (1), lit. a) și g) din Constituția

Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

8. Conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

9. Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135, alin. (1), lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

10. Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful § 82.

11. Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor strict obligatorii prevăzute la art. 12¹, alin. (2) din Codul de procedură civilă.

12. Verificând respectarea condițiilor prevăzute la §82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, obligator-necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul de judecată ajunge la concluzia că

prevederile legale invocate în cerere intră în categoria actelor prevăzute de art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituție, sunt aplicabile cazului, iar o hotărâre sau decizie anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile menționate nu există.

13. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art.195, art. 230 din Codul administrativ, art. 121 , art. 269-270 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de Ion Tețcu.

Ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlului constituționalității:

- În mod special, textul: „se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și” din conținutul art. 18 alin. (6) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție;
- Per general, art. 226 din Codul administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2019 în măsura în care acesta omite să reglementeze expres obligația ca hotărârile în fond ale Curții Supreme de Justiție (când acționează ca instanță univă și definitivă) să fie pronunțate doar motivate, într-un termen rezonabil (cel mult 45 de zile).

Transmite Curții Constituționale încheierea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate împreună cu sesizarea.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

/semnătura/

Oxana Parfeni

Judecători

/semnătura/

Leonid Chirtoacă

/semnătura/

Gheorghe Stratulat

Judecător

Gheorghe Stratulat